

Motion till riksdagen 2025/26:2626

av Rickard Nordin (C)

Översyn av lagstiftningen om spridningstillstånd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagen om spridningstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är en självklarhet att avbildningar av skyddsobjekt i form av filmer, fotografier och annat är straffbelagt. Vad som är mindre känt är att allt som filmas eller fotograferas från luften kräver spridningstillstånd för att delas – oavsett motiv. Det betyder att om jag flyger med en drönare (eller ett obemannat luftfartyg som det lagtekniskt kallas) i ögonhöjd och filmar mitt barn som cyklar för att sedan vilja lägga upp det i sociala medier, är ett krav att jag låter Lantmäteriet granska materialet innan om jag fått med horisontlinjen. Samma sak om jag vill ta ett kort genom flygplansfönstret på väg till solsemestern. Förväntad svarstid är ofta flera månader. Det kan låta harmlöst men det sätter effektivt käppar i hjulet för exempelvis nyhetsfotografering eller kommersiellt användande för att filma vissa sträckor och kunna analysera data för att sedan sprida dem vidare. För att inte tala om problemen för fallskärmshoppare eller segelflygare. Det gör också tiotusentals personer till brottslingar utan att de vet om det. Detta gäller trots

att motiven är helt harmlösa och inte vare sig kränker integritet eller röjer försvarshemligheter.

Ett exempel på sådant som blir helt omöjligt är filmande för att ge underlag till planläggande i en kommun. Att behöva vänta månader på material är helt enkelt inte kommersiellt gångbart. Trots att den typen av material skulle underlätta mycket arbete.

Det rimliga är givetvis att det är vad som avbildas som är det relevanta, inte hur det avbildas. Från Läppstiftet i Göteborg kan jag med handhållen kamera fotografera en stor del av staden för att sedan sprida det helt lagligt. Att med en drönare nå samma höjd och fotografera precis samma område för spridning är däremot olagligt. Det är tydligt att lagstiftningen inte följt med teknikutvecklingen.

Det är också tydligt att det orsakar stor arbetsbelastning hos Lantmäteriet helt i onödan, samtidigt som det omöjliggör exempelvis nyhetsrapportering som hade kunnat vara värdefull för allmänheten att ta del av.

Det är inte bara privata och kommersiella aktörer som blir lidande av den stelbenta lagstiftningen. Även myndigheter som räddningstjänst och Polismyndigheten har problem med hur lagstiftningen är utformad. Att snabbt kunna få korrekt information kan för dessa myndigheter vara en fråga om liv, säkerhet och miljö. Problemet är att den stelbenta lagstiftningen här gör det omöjligt att dela dataströmmar mellan myndigheter i realtid ens utan att lagra uppgifterna. Det är också omöjligt att ta hjälp av en privatperson för att skapa sig en bild av situationen på plats om denne råkar vara den som närmast finns till hands som pilot. Det gör att värdefull tid förloras, vilket i slutändan kan få stora konsekvenser både för blåljuspersonal, utsatta och miljön.

Kort sagt: lagstiftningen är föråldrad och bör därför justeras.

Rickard Nordin (C)